

TAX-NEWS MAGYARORSZÁG 6/2011

2011. június

Tartalomjegyzék

- 1 Az adózás rendje – Milyen esetekben kell bejelenteni a telephelyet?..... 1
- 2 Áfa – Hogyan bizonyítom az áru kiszállítását a Közösségen belüli adómentes értékesítés esetén?2
- 3 Európai Bíróság: Valóban megtagadható az áfa levonás, ha nem jó a számla?3

1 Az adózás rendje – Milyen esetekben kell bejelenteni a telephelyet?

2011. január 1-jétől változtak a telephely bejelentés szabályai. A vállalkozások kötelesek bejelenteni az állami adóhatósághoz gazdasági tevékenységük minden olyan helyszínét, amely megfelel az adózás rendjéről szóló törvény (Art.) telephely fogalmának, de a létesítő okiratban telephelyként nem jelölték meg és a cégbírósághoz nem jelentették be. Ez azt jelenti, hogy nem szükséges minden telephelyváltásnál módosítani a létesítő okiratot.

A cégtörvény szerint a cég telephelye a tevékenység gyakorlásának a cég létesítő okiratában foglalt olyan tartós, önállósult, üzleti letelepedéssel járó helye, amely a cég székhelyétől eltérő helyen található. A gazdasági társaságokról szóló törvény azonban nem teszi kötelezővé a telephely feltüntetését a társasági szerződésben, ezért a telephelyeket a cégjegyzék nem mindig tartalmazza. A cégbíróság nyilvánvalóan csak a vállalkozás cégnyilvántartásban rögzített telephelyeire vonatkozó adatokat küldi meg az adóhatóságnak. Az adóhatóság a jogszabály módosítás előtt nem szerzett tudomást azokról a telephelyekről, amelyek a cégjegyzékben nem szerepelnek, holott az adóellenőrzésnél ezekre az adatokra szüksége van.

Az Art. értelmező rendelkezése szerint telephely az a hely, ahol az adóköteles tevékenységet folytatják, ideértve különösen a vállalkozás állandó üzleti (üzemi), termelő-, szolgáltató tevékenységének helyét, függetlenül attól, hogy a telephely a vállalkozás székhelyétől különböző közigazgatási területen található. E telephelyet a cégbejegyzési kérelem benyújtását követő 15 napon belül be kell jelenteni és a változások bejelentésének is elegendő kell tenni 15 napon belül. A bejelentést a 11T201T változás-bejelentő nyomtatványon kell megtenni.

Összefoglalva, azokat a helyeket, amelyek adójogi szempontból a vállalkozás telephelyének minősülnek, de a társasági szerződésbe, alapító okiratba telephelyként nem vesznek fel, és ezért a cégbíróság nyilvántartásában sem szerepelnek, az állami adóhatósághoz be kell

jelenteni. Azaz megfordítva, nincs szükség a létesítő okirat módosítására és ezáltal a telephelyek cégbírósági regisztrációjára - adóhatósági bejelentés viszont szükséges -, ha azok csak adójogi szempontból minősülnek a vállalkozás telephelyének.

A hatályos szabályozás értelmében lényegében minden olyan hely, ahol egy társaság a székhelyén kívül üzleti tevékenységet folytat, telephelynek minősül. A cégeljárásról szóló törvény kommentárja szerint ez adott esetben indokolatlan bürokratikus megterhelést okoz (regisztrációs kötelezettség), növeli a cég működtetésének költségeit. A cégeljárásról szóló törvény értelmében a telephely a tevékenység gyakorlásának a cég társasági szerződésben foglalt olyan tartós, önállósult üzleti (üzemi) letelepedéssel járó helye, amely a cég székhelyétől eltérő helyen található. Hitelezővédelmi szempontból nyilvánvalóan szükségtelen ugyanis, hogy kiterjedt bolthálózáttal, kirendeltséggel rendelkező cégek a cégjegyzékben kötelezően 10-20-50-100 telephelyet, fióktelepet jegyeztessenek be, majd gondoskodjanak az ezzel összefüggő gyakori változások bejelentéséről.

2 Áfa – Hogyan bizonyítom az áru kiszállítását a Közösségen belüli adómentes értékesítés esetén?

Egy újonnan megjelent bírósági eset ismét felhívta a figyelmet az eladó felelősségére azokban az esetekben, amikor a termék eladását adómentes Közösségen belüli értékesítésnek tekintik, de kiszállítása nem történik meg ténylegesen. Az adóhatóság áfa köteles belföldi termékértékesítésre minősítette át az ügyletet, adóhiányt állapított meg és adóbírságot vetett ki. Az ügy eljutott a Legfelsőbb Bíróságig, amely az adóhatóság javára döntött azzal az indoklással, hogy az eladó birtokában volt ugyan a CMR fuvarokmányoknak és mérlegjegyeknek, de nem tudta hitelt érdemlően bizonyítani a termék kiszállítását a rendeltetési tagállamba, és nem a tőle elvárható körülményekkel járt el.

Az eset tanulsága, hogy a dokumentumok megléte önmagában nem védi meg az eladót. Az áfa törvény részletes útmutatást nem ad arról, hogy az eladó a közösségen belüli értékesítés adómentességének feltételét, a kiszállítást más tagállamba, milyen módon tudja bizonyítani. Felmerül a kérdés, hogy milyen dokumentációt fogad el az adóhatóság hiteles igazolásnak.

A **CMR fuvarokmány** alkalmas lehet a bizonyításra, de csak akkor, ha a szükséges információkat tartalmazza, és az adatok megfelelnek a valóságnak. A bizonylat hitelességét az adóhatóság az eset összes körülményei alapján mérlegeli, pl. vizsgálhatja a fuvarozó cégeket, a külföldi adóhatóság megkeresésével a vevőt, a CMR összhangját az egyéb bizonylatokkal és nyilatkozatokkal, valamint a gépkocsi útnyilvántartását és a tachográf adatait is. Az eladónak ezek közül nem minden adathoz van hozzáférése, de tudja ellenőrizni pl. a fuvarozó személyét, a rendszámot, a címet, aláírást stb. Az ellenőrzésre különösen nagy mennyiségű vagy rendszeres ügyleteknél fontos figyelmet fordítani. Önmagában a fuvarlevél csak a feladó és fuvarozó szerződéskötését bizonyítja, illetve azt, hogy a fuvarozó az árut átvette, az áru megérkezését a rendeltetési helyre azonban már nem. Szükség lehet ezért a vevő átvételt igazoló nyilatkozatára, amely nyilatkozat szerepelhet a CMR nyomtatványon, de lehet egyéb dokumentum is. Az igazolásokon **szükséges** feltüntetni: a feladó és a címzett azonosító adatait (neve, címe, adószáma), a termék fontosabb adatait (fajta, mennyiség, érték, darabszám), a feladási és rendeltetési helyet, és az aláírásokat (hely, dátum).

Más dokumentum is elfogadható, ha abból egyértelműen megállapítható, hogy megvalósult a kiszállítás. A hitelesség alátámasztására célszerű az eladón és a vevőn kívül egy **harmadik személytől hiteles dokumentumot** beszerezni, ha ez megoldható. Ilyen dokumentum például a célország raktára által kibocsátott átvételi elismervény, szaktestület által kibocsátott igazolások, bankgarancia, vagy ügyvédi letét esetén a kapcsolódó okmányok, jegyzőkönyvek. Mindezekon kívül az adóhatóság **egyéb kiegészítő igazolásokat** is kérhet, például az ügyletet alátámasztó levelezéseket, szerződéseket, nyilatkozatokat, banki bizonylatot, a szállítást igazoló adatokat (gépjármű rendszáma, konténer száma, útnyilvántartás stb.).

Gyakori probléma, hogy a kiszállítást igazoló okmányokat az eladó nem, vagy csak nagy nehézségek árán tudja a vevőtől beszerezni. Erre a megoldás az lehet, ha a szerződésben rögzítik, hogy a vevő köteles az okmányokat visszajuttatni, vagy ha az áfa összegének biztosítására óvadékot állapítanak meg.

Nagyon fontos a vevő ellenőrzése a szerződéskötés előtt, például hogy nem folyt-e eljárás ellene csalás vagy okirat hamisítás miatt. Ezzel bizonyítható a megfelelő körültekintés, amelynek meglétét az adóhatóság enyhítő körülményként veheti figyelembe. Ügyletek közvetítésénél lényeges az értékesített termékek megtekintése, vizsgálata, és a fuvarozók ellenőrzése az átadáskor.

Az Európai Bíróság is több esetben vizsgálta, hogy meddig terjed az eladó felelőssége az áru kiszállításáért, különösen az ún. „körhinta” ügyleteknél, amikor az eladó és a vevő egy jóhiszemű közbenső szereplőt is bevon az ügyletbe áfa csalás céljából. Az EB esetekre ma már az adóhatóság és a bíróság is gyakran hivatkozik. A közbenső szereplő azonban az EB joggyakorlata szerint csak akkor mentesülhet a következmények alól, ha nem tudott, nem is tudhatott a csalás szándékáról, és minden lehetséges ésszerű intézkedést megtett a csalás elkerülése érdekében. A jóhiszeműség mellett tehát az elvárható gondosság is alapvető feltétel. Az ügylet célja, a jóhiszeműség és az elvárható gondosság végső soron objektív körülményekkel, tényekkel, dokumentumokkal igazolható, ezért célszerű különös körültekintéssel eljárni új üzleti partnereknél, ügyleteknél, és minden olyan esetben, amikor a kiszállítást nem az eladó intézi.

3 Európai Bíróság: Valóban megtagadható az áfa levonás, ha nem jó a számla?

Az Uzsodaépítő Kft. (továbbiakban: Kft.) építési munkákra irányuló szerződést kötött 2006 júniusában, a kivitelezést pedig alvállalkozókra bízta. A munkálatok 2007 tavaszán kezdődtek meg, azonban pénzügyi problémák miatt még ugyanebben az évben félbe is szakadtak. Az addig elvégzett teljesítésekről a számlákat 2007-ben bocsátották ki, az akkor hatályos szabályok szerint.

A 2008-tól hatályos 2007. évi CXXVII. (áfa) törvény megengedte a folyamatban lévő ügyleteknél a fordított adózásra vonatkozó új szabályok visszamenőleges alkalmazását. A felek éltek is ezzel a lehetőséggel. Az adóhatóság az ellenőrzés során megtagadta az adólevonási jogot és adóhiányt állapított meg, hivatkozással arra, hogy a felek a fordított adózás visszamenőleges alkalmazásáról nyilatkoztak, de ezzel összefüggésben az alvállalkozók a 2007. évi számlákat nem helyesbítették és a Kft. önellenőrzéssel nem módosította a 2007. évi áfa bevallásokat.

Az Európai Bíróság ítélete szerint, az adóhatóság álláspontja ellentétes a 2006/112/ EK tanácsi irányelvvel. Nem fogadható el az olyan tagállami jogszabály visszaható hatályú alkalmazása, amely a fordított adózás eljárás keretében az építési munkákhoz kapcsolódó áfa levonásának jogát a számlák módosításától és az adóbevallások önellenőrzésétől teszi függővé, annak ellenére, hogy az adóhatóság rendelkezik mindazon információkkal, amelyek ahhoz szükségesek, hogy megállapítsa, az adóalany áfa fizetésére kötelezett, és hogy ellenőrizze a levonható adó összegét.

A döntés folytatja azt az érvelést, amelyet a korábbi hírlevelünkben bemutatott, Pannon Gép Centrum ítélet is képvisel: míg a számla továbbra is az áfa levonás alapidokumentuma marad, a Bíróság előtérbe helyezi az áfa semlegességének elvét és nem engedi meg az áfa levonási jog korlátozását kisebb formai problémákra hivatkozva.

Ha a fentiekkel kapcsolatban bármilyen kérdésük lenne, készséggel állunk rendelkezésükre.

Kérjük, vegye figyelembe a következőket:

A FAL-CON „TAX-NEWS MAGYARORSZÁG“ hírlevelei a lehető legnagyobb gondossággal készülnek és gyors betekintést kínálnak az adójog aktuális változásaiba. Éppen ezért nélkülözik a teljesség és a részletekbe menő pontosság igényét.

Kiváltképp nem tudják a konkrét, egyedi esetek által megkövetelt személyes tanácsadást pótolni. Ezért kérjük megértésüket, hogy ezek tartalmáért, mint mindig most sem tudunk ilyen jellegű felelősséget vállalni.